



ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ НАУКИ І ОСВІТИ

Р І Ш Е Н Н Я

До протоколу № 72
від 8 листопада 2017 року

**Про проект Закону України “Про професійну освіту”
(реєстр. № 5160-1 від 10.10.2016),
поданий Кабінетом Міністрів України**

До Верховної Ради України внесено законопроект “Про професійну освіту” (реєстр. № 5160-1 від 10.10.2016), поданий Кабінетом Міністрів України.

Законопроект розроблений з урахуванням положень Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2014 року № 333-р, прикінцевих положень Закону України від 1 липня 2014 року № 156-VI “Про вищу освіту”, а також на виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України та Стратегії сталого розвитку “Україна – 2020”, затверджених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 4 березня 2015 року № 213-р.

Метою проекту Закону України “Про професійну освіту” є забезпечення права особи на професійну (професійно-технічну) освіту, створення нової системи управління професійною освітою та її фінансового забезпечення, що базуватиметься на широких повноваженнях місцевих громад, децентралізації, багатоканальному фінансуванні; упорядкування мережі професійно-технічних навчальних закладів; удосконалення механізму формування державного та регіонального замовлення на підготовку робітничих кадрів відповідно до реальних потреб економіки, регіональних ринків праці та запитів суспільства.

Позитивними рисами законопроекту можна назвати такі:

- законодавче визнання можливості здобуття професійної (професійно-технічної) освіти громадянами України не тільки у сфері формальної освіти;
- визначення структури і рівнів професійної (професійно-технічної) освіти у відповідності до Національної рамки кваліфікацій,
- введення дуальної форми професійної (професійно-технічної) освіти,
- запровадження багатоканального фінансування,
- оптимізація мережі закладів професійної (професійно-технічної) освіти шляхом введення нових типів професійних навчальних закладів (професійний

ліцей, професійний коледж, центр професійної освіти, центр професійної підготовки),

- встановлення нового статусу здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти, які відповідають сьогоденню та міжнародній практиці (студенти, курсанти, слухачі),

- можливість забезпечення профільної середньої освіти у закладах професійної освіти,

- розширення переліку учасників освітнього процесу наставниками на виробничих та інших підприємствах, в установах, організаціях, закладах,

- унормування функціонування громадського самоврядування закладу професійної освіти,

- вибудова внутрішньої і зовнішньої системи забезпечення якості освіти, тощо.

Водночас вищезазначений законопроект розроблявся до прийняття Закону України “Про освіту”, що був прийнятий 5 вересня 2017 року за № 2145–VIII (далі – Закон), який став визначальним кроком на шляху освітньої реформи.

Закон окреслює зміст і шляхи такої реформи, спрямованої на підвищення ефективності освіти, передбачає системні зміни на усіх рівнях освіти, що стосуються питань управління освіти, створення системи забезпечення якості освіти, усунення невідповідності змісту освіти сучасним потребам особистості, суспільства і ринку праці, забезпечення автономних прав і академічних свобод, приведення структури освіти у відповідність до міжнародних стандартів тощо.

Закон містить посилання на інші спеціальні закони та підзаконні акти.

Таким чином, щоб реформа запрацювала на повну силу, у відповідності до базового документу мають бути прийняті окремі спеціальні закони, в тому числі “Про професійну освіту”.

У проекті Закону України “Про професійну освіту” (реєстр. № 5160-1 від 10.10.2016) більшість нововведень Закону “Про освіту” відображено, але досить фрагментарно, що потребує остаточного уточнення і узгодження з базовим Законом:

- визначення автономії закладу професійної освіти;

- поняття формальної, неформальної освіти та інформального професійного навчання;

- запровадження та повноваження регіональних рад професійної (професійно-технічної) освіти;

- процедура здійснення інституційного аудиту закладів професійної освіти;

- діяльність незалежних установ оцінювання та забезпечення якості професійної (професійно-технічної) освіти;

- запровадження громадського самоврядування у закладі професійної освіти;

- повноваження наглядової ради закладу професійної освіти;

- порядок здобуття профільної середньої освіти у закладах професійної освіти;

- уточнення термінології;

- уточнення переліку учасників освітнього процесу;

- систематизація, уточнення, доповнення і розкриття видів і форм професійної (професійно-технічної) освіти та ін.

Також, у законопроекті відсутні окремі поняття, які містяться у Законі України “Про освіту”, такі як: “індивідуальна освітня траєкторія”, “освітня послуга”, “система добровільної зовнішньої незалежної сертифікації вчителів”, “якість освітньої діяльності”.

Крім того, законопроекту необхідно додати конкретики чи повністю розкрити в ньому окремі позиції, тлумачення яких Закон України “Про освіту” відсилає до спеціальних законів:

- мету і принципи професійної (професійно-технічної) освіти,
- систему управління закладами професійної освіти, уточнити повноваження суб’єктів управління,
- особливості проведення інституційного аудиту закладів професійної освіти,
- порядок присвоєння освітньої і професійної кваліфікації у закладах професійної освіти,
- розроблення та затвердження наукового і методичного забезпечення професійної (професійно-технічної) освіти,
- порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності,
- форми та види академічної відповідальності закладів професійної освіти,
- особливості функціонування системи забезпечення якості на кожному рівні професійної (професійно-технічної) освіти,
- порядок присвоєння професійної кваліфікації педагогічним працівникам закладом професійної освіти,
- фінансування професійної (професійно-технічної) освіти,
- норми педагогічного (навчального) навантаження педагогічних (науково-педагогічних) працівників на одну ставку,
- доопрацювати прикінцеві положення тощо.

У зв’язку з вищезазначеним, доопрацювання законопроекту потребує, крім усього, внесення додаткових статей.

Суттєвим недоліком проекту Закону України “Про професійну освіту” є те, що запропоновані рівні професійної (професійно-технічної) освіти, що співвідносяться з рівнями Національної рамки кваліфікацій, не відповідають рівням професійної (професійно-технічної) освіти у прийнятому Законі України “Про освіту”.

Враховуючи викладене та з метою прискорення подання спеціального законопроекту про професійну освіту, Комітет Верховної Ради України з питань науки і освіти **в и р і ш и в**:

1. Рекомендувати Верховній Раді України за результатами розгляду у першому читанні проект Закону України “Про професійну освіту” (реєстр. № 5160-1 від 10.10.2016), поданий Кабінетом Міністрів України, направити суб’єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

2. Звернутися до Кабінету Міністрів України з проханням терміново доопрацювати проект Закону України “Про професійну освіту”, узгодивши його з прийнятим Законом України “Про освіту”.

3. Доручити виступати від Комітету при розгляді цього питання на пленарному засіданні Верховної Ради України народному депутату України, Першому заступнику Голови Комітету з питань науки і освіти О.В. Співаковському.

**Перший заступник
Голови Комітету**



О.В. Співаковський